

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
12. март 2026. године
Београд

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ПРИМЉЕНО:		7. 2. MAR. 2026	
Орг. јед.			
02	182/9	✓	✓

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

На XII седници Изборног већа Правног факултета Универзитета у Београду, одржаној 26. јануара 2026. године, донета је одлука о расписивању конкурса за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту редовног професора за Грађанскоправну ужу научну област (предмет: Породично право).

На истој седници формирана је трочлана Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима (убудуће: Комисија) у саставу: др Милош Живковић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду (председник Комисије), др Небојша Јовановић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду и др Радоје Кораћ, редовни професор Правног факултета Универзитета у Црне Горе (у пензији).

Конкурс је објављен у *Службеном гласнику РС*, бр. 10 од 30. јануара 2026. године и у публикацији *Послови*, бр. 1183 од 4. фебруара 2026. године. На конкурс се пријавио др Урош Новаковић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Београду. Комисија је сачинила и 27. фебруара 2026. године завела Извештај Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду (убудуће: Извештај) са предлогом да се др Урош Новаковић изабере за редовног професора. Извештај је стављен на увид јавности на интернет страници Правног факултета 2. марта 2026. године.

У члану 14 став 2 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду (*Гласник Универзитета у Београду*, бр. 200/2017 и 210/2019) прописано је да се реферат (извештај) комисије ставља на увид јавности на интернет страници факултета у трајању од 15 дана и да се у току трајања тог увида факултету могу доставити примедбе на реферат (извештај) комисије. У складу с том одредбом подносим Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду

П Р И М Е Д Б Е

на Извештај којим се предлаже избор др Уроша Новаковића у звање и заснивање радног односа на радном месту редовног професора за Грађанскоправну ужу научну област (предмет: Породично право). Примедбе које истичем су по својој садржини и обиму такве да показују да, нажалост, упркос похвалама које је Комисија о њему изрекла у Извештају, кандидат др Урош Новаковић не испуњава минималне услове за избор у звање редовног професора за Грађанскоправну ужу научну област (предмет: Породично право) на Правном факултету Универзитета у Београду.

Према одредбама Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (Гласник Универзитета у Београду, бр. 192/16, 195/16, 199/17, 203/18, 223/21 и 259/24), поврх раније испуњених услова за избор у звање ванредног професора, минимални услови за избор у звање редовног професора на факултетима који припадају Групаацији друштвено-хуманистичких наука на Универзитету у Београду обухватају обавезне и изборне услове.

У **обавезне услове** убрајају се: (а) искуство у педагошком раду са студентима; (б) позитивна оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама током целокупног протеклог изборног периода; (в) објављен један рад из категорије М21, М22 или М23 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира; (г) објављен један рад из категорије М24 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира, при чему додатно испуњен услов из категорије М21, М22 или М23 може да замени услов из категорије М24 или М51; (д) објављених пет радова из категорије М51 у периоду од избора у претходно звање из научне области за коју се бира, при чему додатно испуњен услов из категорије М24 може, један за један, да замени услов из категорије М51; (ђ) цитираност од 10 хетеро цитата; (е) два рада са међународног научног скупа објављена у целини категорије М31 или М33; (ж) два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини категорије М61 или М63; (з) одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање; (и) резултати у развоју научнонаставног подмлатка; (ј) менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације; (к) учешће у комисији за одбрану три завршна рада на академским специјалистичким, односно мастер студијама.

Имајући у виду да овај поднесак не би требало да премаши уобичајени академски обим, овим путем ћу изнети **само примедбе које су од пресудног значаја** за доношење суда о испуњености минималних услова за избор у звање редовног професора.

ПРИМЕДБА БРОЈ 1: Кандидат не испуњава обавезни услов да је у периоду од избора у претходно звање објавио те да му је одобрен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета или пак научну монографију из научне области за коју се бира.

Кандидат је на конкурс поднео, а Комисија позитивно вредновала монографију Урош Новаковић, *Пословна способност и право детета на рад*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025, 329 страна. **Рецензенти** те монографије били су: (1) др Љубинка Ковачевић, редовна професорка Правног факултета Универзитета у Београду; (2) др Радоје Кораћ, редовни професор Правног факултета Универзитета у Црне Горе (у пензији) и **члан Комисије**; (3) др Милош Живковић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду и **председник Комисије**; (4) др Ангел Ристов, редовни професор Правног факултета „Јустинијан Први“ Универзитета „Св. Кирил и Методије“ у Скопљу.

Комисија је монографију оценила на следећи начин:

„У монографији су приказани историјски, позитивноправни, упоредноправни, теоријскоправни, социолошки и психолошки аспекти пословне способности детета и права детета на рад, уз печат судске праксе поводом закључивања уговора малолетника. Монографија *Пословна способност детета и право детета на рад* са теоријског и практичног аспекта осветљава једну област која у савремено доба има значајан утицај на више друштвених група (актера) – на децу, као једну од најрањивијих чланова нашег друштва; на родитеље који се појављују као законски заступници детета приликом закључивања правних послова, особе које у пракси остварују свеприсутан принцип најбољег интереса детета, али и као некога ко може имати користи од рада детета; на све особе које ступају у уговорне односе са децом; на државу која са јавноправне стране регулише услове за ступање у процес рада, тј. на тржиште рада; на послодавце који закључују уговоре о раду са децом.“ (стр. 18 Извештаја)

„Научно-истраживачки рад кандидата одликује дубина, свестраност и признати квалитет. Кандидат у радовима врши подробну анализу правних института али и практичних питања којима се бави - судском праксом и друштвеним проблемима у којима се налазе породични односи. Кандидат не остаје на површини у објављеним радовима, већ их сагледава са различитих страна и покушава да продре у њихову суштину, узроке и сврху. Последишно, његов опус прати научна критика, која садржи често и аргументоване *de lege ferenda* предлоге. Свестраност његовог научног деловања огледа се, како у избору тема, често недовољно истражених и посебно правно и друштвено актуелних, граничних и изазовних, тако и у чињеници да су закључци његових радова усмерени према теорији и пракси. У том погледу се издваја као пример тог приступа, монографска обрада *Пословне способности и права детета на рад* која у нашој правној теорији није студиозније обрађивана. Реч је о књизи која веома успешно повезује три правне области – Породично право, Општи део грађанског права и Радно право, пружајући теоријску анализу, али и анализу судске праксе, уз пружање конкретних предлога.“ (стр. 38 Извештаја)

Нажалост, похвалне оцене које је Комисија изрекла у Извештају нису утемељене.

Монографија о којој је реч представља колаж туђих раније објављених реченица и пасуса о бројним питањима које кандидат украја и надовезује једне на друге, стварајући нетачан утисак да су резултат његовог самосталног промишљања, при чему често не наводи изворе из којих је преузимао сав тај текст, а и када те изворе наведе, често то буде само успут, указујући на једну страницу изворника иако их је преузето више.

Када би се из монографије одстранио текст који је кандидат преузимао од других, уз навођење или без навођења извора од којих је преузимао, текст који остаје и за који би се могло казати да је кандидат његов аутор не прелази дужину једног краћег чланка.¹

Наиме, **научна монографија** је самостално научно дело које на систематичан, методолошки утемељен и аргументован начин обрађује једну јасно дефинисану научну тему или проблем. Заснива се на оригиналном истраживању аутора и даје нов научни допринос развоју одређене научне области. Кључне одлике научне монографије су: јединство теме (дело је усредсређено на један проблем, институт или уску тематску целину); оригиналност (дело садржи ауторска становишта, нове интерпретације или нове резултате истраживања); научна методологија (аутор примењује признате научне методе нпр. концептуалну анализу, упоредно-правни, социолошки или историјски метод, и др.); систематичност и унутрашња кохерентност; критички однос према изворима (темељи се на релевантној научној литератури, нормативним изворима и/или пракси, уз јасно разграничење туђих ставова од ауторових); обим и дубина (по правилу је обимнија од научног чланка и омогућава исцрпну анализу теме); научна апаратура (садржи фусноте, библиографију и друге елементе научне документације). За разлику од уџбеника или збирке радова, научна монографија није преваходно дидактичко нити компилацијско дело, већ ауторски научни рад чија је основна сврха унапређење научног знања.

Ништа се од тога не може казати за монографију с којом кандидат кокурише за редовнопрофесорско звање. Та се монографија састоји се од неколико делова који садрже врло површан преглед правила о пословној способности малолетника и правила о заштити малолетника у контексту радног права. Пажљивим читањем лако се уочава да је књига састављена од више кратких текстова на различите теме, те да се велики део текста састоји од копираног текста из већ објављених радова, дословно копираних судских одлука и од велике количине необрађених података о радном ангажовању малолетника.

На почетку треба таксативно навести најфлагрантније недостатке овог текста:

1. Кандидат **копира читаве пасусе** из објављених радова својих колега с Правног факултета Универзитета у Београду (проф. др Ненад Тешкић, проф. др Катарина Доловић Бојић, проф. др Љубинка Ковачевић), некад с непрецизним упућивањем, а некад без упућивања тако да ствара привид оригиналности текста.

¹ Штавише, ако се из монографије изузму делови неоригиналног текста, преостали текст не испуњава услов у погледу обима да би се квалификовао као научна монографија, у складу с Правилником о стицању истраживачких и научних звања, *Службени гласник РС*, бр. 80/2024 и 70/2025, Прилог 1, где стоји да научна монографија мора „имати обим не мањи од 80 страница по аутору, а како је јединица мере обима страница 1800 текстовних знакова (сlike и графици се рачунају као 300 карактера, а једначине као 50 карактера), укупан број текстовних знакова не може бити мањи од 80 x 1800.“

2. Штавише, кандидат је копирао текст из радова професора који је био **рецензент ове монографије** (проф. др Љубинка Ковачевић).
3. Монографија је заправо **мозаик туђих текстова** – цео први део књиге, од првог до последњег пасуса, представља невешто укројен колаж прекопираног туђег текста, о чему ће касније бити речи.
4. Кандидат **преводи и некритички преузима** текстове о страним правним системима од речи до речи – без коментара, без анализе и без сопствених закључака.
5. Превод је не само дослован, већ **изразито лош и непрецизан**, па тако кандидат преводи Закон о уговорима као „Закон о полицајцима“, Закон о браку преводи као „Закон о усвајању“, а израз *common law* преводи као „обичајно право“, што указује на могућност непажљиве употребе компјутерских програма за превођење.
6. Кандидат **не влада основним грађанскоправним појмовима** – не прави разлику између правног посла и правне чињенице, те изједначава појмове правне и пословне способности.
7. Велики део текста састоји се од **дословно прекуцаних судских одлука**, законских одредаба и необрађених статистичких података о запошљавању малолетника.
8. Кандидат ствара привид оригиналног научног истраживања **неодређеним упућивањем на литературу која није повезана с темом којом се бави**.
9. Поврх тога, друга целина књиге посвећена је правилима **радног права** и стога се не може узети у обзир приликом избора у звање наставника за грађанскоправну ужу научну област.

Не могу се, дакле, вредновати делови књиге који садрже дословна преузимања из већ објављених научних радова, делови који се свode на преписивање судских одлука, нити делови који представљају пуко прекуцавање законских одредаба. У оквиру овог конкурса могу бити предмет вредновања искључиво они делови књиге који садрже оригиналан ауторски текст и који се односе на теме из уже грађанскоправне научне области.

Међутим, из садржине књиге произлази да кандидат није показао неопходну научну самосталност, будући да је преовлађујући део текста сачињен од преузимања из туђих радова, судске праксе и законских прописа, без одговарајуће ауторске обраде. Обим оригиналног текста кандидата је толико ограничен да, чак и независно од питања квалитета научног истраживања, не би био довољан ни за испуњење минималних услова за један научни чланак.

Поред изостанка оригиналности, у монографији кандидата није примењена примерена научна методологија. Истраживању недостају јасно формулисане научне тезе, аргументована расправа, критичка анализа разматраних питања, као и извођење закључака који би били релевантни за предмет истраживања.

Структура књиге додатно потврђује методолошку недоследност. Две обимне целине – први део посвећен пословној способности малолетника и други део који се односи на право малолетника на рад – нису логички и концептуално повезане у јединствено и кохерентно научно истраживање. У првом делу кандидат разматра питање пословне способности малолетника у општем облику, док је други део усмерен на поједина правила радног права која имају за циљ заштиту малолетника. Међутим, тежиште другог дела није на правно релевантном питању способности малолетника да закључи уговор о раду, већ се он своди на **дескриптивно набрајање норми о радноправној заштити малолетника**, без њиховог повезивања са централном темом књиге.

У првом делу књиге кандидат расправља о појму и историји правне и пословне способности на свега 14 страна (од 17. до 31. стране). Нажалост, значајни делови ове расправе састоје се од **текста преузетог из туђих радова, најчешће дословно**, а понекад уз незнатне измене појединих речи. Читави пасуси преузети су из радова Обрена Станковића, Ненада Тешића и Игора Камбовског (стр. 19–22, 29–30).

Поред проблема неоригиналности, у овом делу текста присутни су бројни и озбиљни **садржински недостаци**. Кандидат не прави разлику између правних послова и правних чињеница, па тако закључује:

„Може се рећи да је пословна способност способност предузимати све радње које имају карактер правних радњи“ (стр. 18).

Овакво становиште пренебрегава чињеницу да постоје бројна понашања, односно радње које производе правно дејство, а нису изјаве воље и које, сходно томе, не зависе од пословне способности.

Кандидат такође не уочава јасну разлику између правне способности и пословне способности, већ наводи да је „(...) једина разлика што се потпуна правна способност стиче рођењем, а потпуна пословна способност тек са пунолетством“ (стр. 19). Овакво поједностављивање указује на **недовољно разумевање основних појмова грађанског права** и додатно доводи у питање научну утемељеност анализе.

О изостанку расправе и јасно изведених закључака речито говори један пример из дела текста посвећеног историји правне и пословне способности.

Наиме, на једном месту кандидат указује на наводно постојање уске везе између савременог појма пословне способности и градације њеног обима, с једне стране, и правила римског права о статусним променама, с друге стране, али тај став не поткрепљује никаквим аргументима (стр. 26–27). Остаје потпуно нејасно каква би веза постојала између правила о промени статуса у патријархалној римској породици (*capitis deminutio minima*), правила о губитку статуса римског грађанина (*capitis deminutio media*) и правила о губитку слободе (*capitis deminutio maxima*), са савременим правилима о пословној способности.

Излагање о развоју појмова правне и пословне способности током средњег века своди се на неколико најопштијих напомена, без икаквог упућивања на релевантну научну литературу или правне изворе (стр. 27). Након тога, кандидат се поново враћа римском праву и у кратким цртама наводи основна правила, поново без расправе и без покушаја да се прикаже њихов даљи развој у процесу рецепције римског права (стр. 27).

У другом делу књиге кандидат разматра правни режим који важи за млађе и старије малолетнике, али у врло ограниченом обиму од свега 22 стране (од 33. до 55. стране). Овај део текста **претежно је сачињен од пасуса који су дословно преузети** из већ објављених научних радова. Пажљивим читањем лако се уочава да је кандидат користио технику колажа како би створио привид оригиналног научног истраживања.

На бројним местима кандидат је **преузимао читаве пасусе из туђих радова**, понекад мењајући само поједине речи, очигледно са циљем да прикрије чињеницу да текст није оригиналан. Дословна преузимања из радова Обрена Станковића, Ненада Тешића и Катарине Тасић, као и из монографије Катарине Доловић Бојић, чине преовлађујући део текста у овом делу књиге (стр. 34–53).

Иако кандидат на појединим местима упућује на литературу из које је текст преузет, та упућивања су недовољно прецизна и ни у ком случају не могу оправдати преузимање оригиналног текста *telle quelle*, **без јасног разграничења између туђих ставова и сопствене ауторске анализе.**

Примера ради, кандидат цитира **монографију Катарине Доловић Бојић** тако што у фусноти упућује на страну 108 те монографије. Међутим, из наведене књиге преузето је више од читаве странице текста, и то не само са стране 108, већ и са страна 109 и 110. Обим и начин преузимања текста знатно превазилазе оквире дозвољеног цитирања.

Још један упечатљив пример налази се на странама 57–60, где је кандидат дословно преузео текст из монографије Катарине Доловић Бојић и из чланка Обрена Станковића, без икаквог упућивања на те изворе. На тај начин створен је привид да је реч о кандидатовом оригиналном тексту о упоредноправним решењима, иако се у стварности ради о преузетом материјалу.

Пажљивим читањем књиге др Уроша Новаковића уочава се да ни само преузимање туђег текста није извршено са дужном пажњом. Тако се, на пример, на странама 35–36 налази реченица која је изгубила смисао услед непотпуног преузимања из монографије Катарине Доловић Бојић:

„Када се говори о непостојећим уговорима, као први пример наводи се недостатак пословне способности за предузимање конкретног правног посла као пример непостојања правног посла из разлога непостојања.“ (*sic!*)²

Кандидат је систематски градио текст као „мозаик“ туђих радова, доследно избегавајући самостални научни рад кад год је то било могуће. О томе довољно говори чињеница да се није одважио чак ни да самостално формулише примере правних послова мањег значаја, већ је и те примере преузео из чланка Обрена Станковића (стр. 46–47). Тако је дословно преузет и текст у којем се наводи да деца свакодневно закључују правне послове на пијацама, у тржним центрима, књижарама и сличним местима.

О степену кандидатове несавесности додатно сведочи чињеница да текст није преузимао искључиво из стране или опште доступне литературе, већ и из радова колега запослених на Правном факултету Универзитета у Београду. Кандидат је тако преузимао обимне делове из радова проф. Ненада Тешића, читаве сегменте из монографије проф. Катарине Доловић Бојић, као и велики број пасуса из монографије и других радова проф. Љубинке Ковачевић. Оваквим поступањем кандидат је грубо повредио основна правила академске честитости и показао озбиљно непоштовање према својим колегама, као и према угледу Правног факултета Универзитета у Београду.

Поред преузимања читавих пасуса у основном тексту, кандидат је пасусе туђег текста уносио и у фусноте, без навођења извора, настојећи да и на тај начин створи привид оригиналности. Тако је, примера ради, у фусноти бр. 66 на странама 47–48 у целисти преузет текст из чланка Катарине Тасић објављеног у часопису Страни правни живот, без икаквог упућивања на извор.

Када разматра могућност да се уговор о послузи квалификује као правни посао којим малолетник стиче искључиво права, кандидат проблем посматра једнострано, искључиво из перспективе послугопримца, не отварајући уопште питање да ли се малолетник може наћи и у улози послугодавца.

Поред тога, кандидат уопштено закључује да малолетник не може самостално да закључи уговор о послузи, без разматрања околности конкретног случаја и без икакве нијансиране анализе, већ се задовољава тврдњом да су обавеза старања о предмету послуге и сношења трошкова редовног одржавања саме по себи довољне да се малолетнику искључи могућност самосталног закључења овог уговора.

² У оригиналу се налази и наставак ове реченице – „једног од суштинских елемената“. Вид. Катарина Доловић Бојић, *Правно непостојећи уговори*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2021.

Коначно, кандидат без икаквог образложења, у једној реченици, закључује: „И поред неких теоријских дилема, стојимо на становишту да се уговор о послузи не може сврстати у групу оних уговора којима млађи малолетник стиче искључиво права“. О томе о каквим се теоријским дилемама ради **кандидат уопште не обавештава читаоца**, иако је реч о питању које се налази у самом средишту теме истраживања (стр. 41–42).

Поједини делови текста очигледно су унети искључиво ради **вештачког увећања обима књиге**. Тако се на странама 53–55 износе законска правила о уговору о доживотном издржавању. Кандидат наводи да се овај уговор помиње због тога што га често закључују заступници у име малолетника, међутим, након те констатације о овом питању се уопште не расправља. Уместо тога, текст се своди на **дословно навођење законских одредаба** које уређују уговор о доживотном издржавању. Од укупно пет пасуса распоређених на три стране текста, оригинални допринос кандидата ограничен је на први пасус и још свега шест реченица, док је сав преостали текст **дословно прекуцан из одредаба Закона о наслеђивању** којима се регулише овај уговор. Штавише, и у овом делу кандидат настоји да створи **привид научног истраживања** тако што читаоца упућује на један текст на енглеском језику који се бави збрињавањем старијих особа (фн. 74 на стр. 54). Нема никаквих индиција да је кандидат тај рад заиста користио, нити је објашњено зашто би он био релевантан за тему монографије.

Највећи део књиге, од 57. до 114. стране, посвећен је упоредном праву. Међутим, у том делу у **потпуности изостаје критичка и систематизована расправа** о правним проблемима који се јављају у вези са правном и пословном способношћу. Уместо тога, овај део књиге састоји се од **колажа преведених текстова који излажу основна правила о правној и пословној способности у различитим правним порецима**.

Кандидат није објаснио критеријуме на основу којих је бирао правне системе чија је правила приказивао, нити је из бројних наведених решења извео било какве опште теоријске или практичне закључке. Читаво излагање своди се на стихијско и неповезано навођење појединих страних правила, без логичке структуре, међусобног поређења и критичког коментара.

Из текста је такође јасно да је кандидат у **великој мери дословно преводио и преузимао текст из стране литературе на енглеском језику која му је била доступна**. То се огледа и у неуједначености обима појединих одељака, за коју није понуђено никакво образложење релевантно за тему истраживања. Тако је, на пример, **малезијском праву посвећено чак шест страна** (стр. 91–97), док је **приказ немачког права сведен на један пасус** (стр. 77–78).

О **стихијском гомилању података** из упоредноправне литературе додатно сведочи и чињеница да се у одељку под насловом „Северна Америка“ разматра искључиво канадско право, док се право Сједињених Америчких Држава уопште не помиње. Слично томе, у одељку о афричком праву анализирају се само јужноафричко и замбијско право, без икаквог објашњења зашто су управо ти правни пореци изабрани као релевантни за тему књиге.

Пажљивим читањем овог дела књиге постаје јасно да је готово сав текст настао превођењем и преузимањем одредница из Клуверове међународне енциклопедије породичног и наследног права. Једино у одељцима о малезијском, индијском и аустралијском праву кандидат упућује на литературу изван наведене енциклопедије, па су ти делови и знатно опширнији од осталих. Међутим, и у тим сегментима реч је искључиво о колажу преведених текстова из чланака објављених на енглеском језику.

Како би текст оставио утисак научног истраживања, кандидат је у више наврата **преузимао и упућивања из оригиналних радова и механички их уносио у „своје“ фусноте**. Имајући све наведено у виду, не може се избећи закључак да је део књиге посвећен упоредном праву у целости преузет из већ објављених извора. Будући да кандидат није критички анализирао, систематизовао нити коментарисао наведена упоредноправна решења, нити је из њих извео било какве јасне закључке, овај део књиге уопште нема научни карактер.

Да је кандидат читаво истраживање о упоредном праву у суштини ограничио на један једини извор јасно произлази из систематизације текста и упућивања у фуснотама. **Обрађени су искључиво они правни системи за које је кандидат имао приступ Клуверовој међународној енциклопедији**. Тако, примера ради, аустријско и француско право уопште нису добили одговарајућу пажњу, иако је реч о правним системима од изузетног значаја за историјски развој и догматску структуру српског грађанског права. Кандидат уопште не излаже решења аустријског права. Иако се на самом почетку дела посвећеног упоредном праву формално помињу решења француског права, тај део текста не садржи ниједно упућивање на релевантну литературу. Међутим, пажљивим читањем постаје јасно да је наведени део текста дословно преузет из **монографије Катарине Доловић Бојић**, што упућује на закључак да је изостављање упућивања на извор учињено намерно, са циљем прикривања чињенице да текст није оригиналан. У том делу уочавају се и покушаји додатног прикривања неоригиналности заменом појединих појмова. Тако се, на пример, на страни 59 монографије кандидата, у тексту преузетом из монографије Катарине Доловић Бојић, уместо израза „Француски грађански законик“ користи назив „*Code civil*“, а уместо појма „лезија“ употребљен је израз „оштећење“.

Црногорско, македонско и хрватско право једини су правни системи који су обрађени без упућивања на Клуверову енциклопедију, али је расправа о њиховим решењима површна, несистематична и делом заснована на преузетом тексту.

У делу посвећеном хрватском праву, кандидат је у текст о пословној способности уметнуо **читав пасус који је дословно преузет из чланка Лидије Росташ Берош**, у којем се расправља о процесној способности у управном поступку. Ова дигресија није ни на који начин објашњена, нити је доведена у везу са околним текстом који се односи на општа правила о пословној способности у хрватском праву. На страни 73 кандидат је дословно преписао одредбе хрватског Закона о обвезним односима, након чега износи тврдњу:

„У хрватском правном систему, за разлику од српског у коме постоји систем двостепености пословне способности, постоји систем тростепености. Наиме, особа може бити потпуно пословно способна, пословно неспособна и ограничено пословно способна.“

Кандидат не објашњава на чему заснива овај суд, нити шта подразумева под наводним „системом двостепености“ у српском праву, иако је општепознато да се и у српском праву разликују пословно неспособна, ограничено пословно способна и потпуно пословно способна лица.

Део о македонском праву састоји се само од преузетог текста из чланка **Игора Камбовског** (стр. 75–77). У настојању да прикрије одсуство оригиналности, кандидат је уметнуо две реченице у којима упућује на два друга извора о македонском праву, али, изузев тих реченица, читав текст је преузет из чланка **Игора Камбовског** (фн. 114 и 116 на стр. 76). Једна фуснота из наведеног чланка преузета је и инкорпорирана у главни текст монографије. Штавише, кандидат је у једном случају навео **лажну референцу**: на текст о одрицању од наслеђа – који је преузео од **Игора Камбовског** – стављена је фуснота са неодређеним упућивањем на књигу о македонском наследном праву (стр. 77), иако тај текст није резултат коришћења наведене књиге. Да је текст невешто превођен и механички преузима из туђих радова, може се посумњати и на основу тога што кандидат користи израз „отказивање од наследства“, који припада македонском правном језику и није уобичајен у српској правној терминологији.

Иако се из наведених чињеница већ може извести јасан закључак о савесности кандидата, неопходно је указати и на то да **ни самом послу превођења и преузимања страних извора кандидат није приступио са потребном пажњом**, нити је показао основно разумевање правила која је уносио у текст. Преводи оригиналних текстова често су погрешни или непрецизни, а појмови из страних правних система наводе се без икаквих објашњења или поређења са појмовима домаћег правног система. Тако, примера ради, на страни 98 кандидат наводи „Закон о усвајању“, иако се у оригиналном тексту говори о Закону о браку. Слично томе, индијски Закон о уговорима (*Indian Contract Act*) преведен је као „Закон о полицајцима“ (стр. 99), а иста грешка понавља се и у другом делу књиге, на странама 209 и 210.

Може се претпоставити да су овакве грешке настале услед **некритичког ослањања на компјутерско превођење текста, али је истовремено очигледно да кандидат ни такав превод није пажљиво читао**. У супротном, лако би уочио да правила о пословној способности малолетника не могу бити уређена „Законом о полицајцима“.

Истина је да кандидат на појединим местима упућује на изворе из којих је копирао текст, али то не умањује значај чињенице да је текст из тих извора дословно преузимањ, без икаквог покушаја критичке анализе, систематизације или уклапања у логичну и кохерентну целину.

На страни 101, фусноте 200 и 202 упућују на чланак аутора Shaun Star и Divyangana Dhankar, међутим, текст из тог чланка дословно је преузет, и то у виду две међусобно неповезане реченице, преузете из два различита дела цитираног рада. Између те две фусноте налази се фуснота 201, у којој стоји: „О томе је одлучивао и Врховни суд“ (*sic!*). Такво коришћење фуснота служи искључиво **стварању привада научног истраживања**, будући да је очигледно да се кандидат није упустио ни у какву анализу наведеног чланка, нити је показао да разуме текст који је преузео.

Када је реч о пакистанском праву, за које се у тексту упућује искључиво на прилог из Клуверове енциклопедије, кандидат није сматрао потребним ни да том правном систему посвети посебан одељак, већ је одговарајући текст механички придружио излагању о индијском праву, уз образложење: „У оквиру индијског права поменућемо само опште норме пакистанског права.“ Из оваквог **стихијског гомилања података** не може се извести било какав закључак о ставу кандидата о решењима пакистанског права, нити је јасно зашто се оно уопште разматра као део индијског права. Овакво излагање код читаоца може створити **погрешан утисак да је пакистанско право део индијског права** или да се са њим налази у посебној, правно релевантној вези.

У делу књиге посвећеном лишењу пословне способности кандидат **на три заустопне стране дословно наводи текст законских одредаба** (стр. 115–117). У настојању да створи привид ауторског текста, кандидат формално упућује на чланове 40 и 42б Закона о ванпарничном поступку, иако се тај део у целости састоји од прекуцаних одредаба чланова 40, 40а, 41, 42, 42а и 42б. При томе је **и само упућивање нетачно**, јер кандидат наводи члан 42б на месту где дословно преноси текст члана 42а.

Посебан степен „креативности“ кандидат је показао у „превођењу“ текстова са хрватског језика, при чему су **поједине реченице у потпуности изгубиле смисао**. Тако се, на пример, у чланку Алда Радоловића наводи следећа реченица:

„Psihologija i psihijatrija, nasuprot školi prirodnog prava s konceptom čovjeka koji apsolutno gospodari svojom voljom, u prvi plan stavljaju ‘ranjivog čovjeka’, dakle takvog čovjeka, koji unatoč pravom regulirane pravne i poslovne sposobnosti, u sve većoj mjeri biva determiniran čimbenicima koji su izvan njegove volje.“

У „преводу“ др Уроша Новаковића ова реченица гласи:

„Психологија и психијатрија, насупрот школи природног права с концептом човека који поседује апсолутно слободну вољу без које нема правно релевантних послова, у први план стављају рањивог човека који насупрот правним појмовима – правне и пословне способности, који се налази у позицији да остварује права и изван сопствене воље“ (стр. 118–119) (*sic!*).

Овако формулисана реченица није само стилски и језички неисправна, већ је и **неразумљива**. Кандидат не објашњава шта значи да „рањиви човек стоји насупрот правним појмовима правне и пословне способности“, нити шта би подразумевало „остваривање права изван сопствене воље“. Уместо било каквог покушаја тумачења или појмовног разјашњења, кандидат **наставља са дословним преузимањем** читавог пасуса из чланка Лидије Росташ-Берош о општим условима за лишење пословне способности (стр. 119).

Пети део књиге посвећен је судској пракси и састоји се искључиво од **дословно преузетих судских одлука (стр. 123–166)**. Након тога следи одељак под насловом „Кратак осврт на судску праксу“, у којем кандидат уопште не расправља о наведеним одлукама, не анализира резоновање судова, не упушта се у њихову критику, нити изводи било какве закључке релевантне за тему књиге. Уместо тога, констатује се да нема судске праксе о правним пословима које малолетници могу самостално да закључују и да се у пракси најчешће постављало питање права родитеља да располажу имовином свог детета (стр. 166–168).

Прекопиране судске одлуке заузимају **чак 43 стране текста у монографији**, што представља око 14% укупног обима (монографија има 303 странице без садржаја и списка литературе). Овако обимно дословно преузимање судских одлука, без икакве ауторске обраде, указује на одсуство научног приступа.

Као и део посвећен упоредном праву, **и овај сегмент књиге лишен је научног карактера**. Кандидат није формулисао истраживачке тезе, није применио било какву научну методологију и није из наведених одлука извео закључке који би допринели разумевању теме. **Судске одлуке су у текст књиге унете у целости, дословно**, тако да се не може говорити ни о кандидатовом приказу судске праксе. Недостаје било какав степен оригиналности. Главни текст у овом делу састоји се од копираних судских одлука, док се фусноте свде на навођење других одлука на које упућују већ преузете одлуке из главног текста. Кандидат није ни покушао да одлуке систематизује према правним питањима која су била предмет одлучивања, већ их је **груписао према суду који их је донео**.

Имајући у виду да **пуко навођење текста судских одлука, без анализе судског резоновања, без систематизације и без критичког осврта, не може представљати научно истраживање**, овај део књиге не може се узети у обзир као научни рад.

Друга целина књиге (стр. 169–291) посвећена је праву детета на рад, односно теми која **излази из оквира грађанскоправне уже научне области**. У овом делу књиге разматрају се искључиво правила радног права.

Иако се, начелно, може поздравити настојање кандидата да повеже питања породичног и радног права и да понуди синтетички приказ положаја детета у радноправном односу, овај део књиге не може бити релевантан за вредновање у поступку избора у звање редовног професора за грађанскоправну ужу научну област.

Приликом избора у звање редовног професора могу се вредновати искључиво научни радови који припадају ужој научној области за коју је конкурс расписан. То ограничење јасно произлази из одредаба члана 74, став 10 Закона о високом образовању,³ чланова 134, став 1 и 2 Статута Универзитета у Београду,⁴ као и чланова 4 и 5 Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (Табела Г1).⁵

Независно од питања научне области, **ни овај део књиге не одликује се оригиналношћу научноистраживачког рада.** Текст је и овде у значајној мери сачињен од прекопираних делова већ објављених радова и, као и у првом делу књиге, има обележја **колажа текста који је дословно преузет из туђих извора.**

Тако је, на пример, на страни 180 кандидат дословно преузео два читава пасуса из чланка **Обрена Станковића**,⁶ при чему је незнатно изменио само почетне и завршне реченице пасуса, очигледно како би копирање било мање уочљиво већ при површном читању. Иако је кандидат у једној фусноти упутио на Станковићев чланак, то упућивање, које притом није потпуно, не може отклонити чињеницу да се кандидат наведеним текстом уопште није научно бавио, већ га је искључиво преузео.

Привид научне утемељености истраживања кандидат је покушао да створи и неодређеним упућивањем на литературу. Тако је, на страни 204, у делу који се односи на способност малолетника да закључи уговор о раду, читаоца упутио на чланак Дејана Ђурђевића о неутралним правним пословима и на чланак Ненада Тешића о пословној способности, без навођења конкретних страна, већ упућивањем на радове у целини. Овакво упућивање не омогућава проверљивост навода нити указује на стварну употребу наведених извора.

Понегде је кандидат настојао да прикрије неоригиналност текста тако што је између преузетих пасуса уметао кратке реченице са сасвим општим и неразбрајеним коментарима. Тако је поступљено на странама 208, 209 и 210, где се готово читав текст састоји од преведеног и дословно преузетог текста из чланка Shaun Star и Divyangana Dhankar.⁷

³ *Службени гласник РС*, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018, 67/2019, 6/2020, 11/2021, 67/2021, 67/2021, 76/2023 и 19/2025.

⁴ *Гласник Универзитета у Београду*, бр. 201/18, 207/19, 213/20, 214/20, 217/20, 230/21, 232/22, 233/22, 236/22, 241/22, 243/22, 244/23, 245/23, 247/23, 251/23, 258/24, 260/25 и 262/25.

⁵ *Гласник Универзитета у Београду*, бр. 192/16, 195/16, 199/17, 203/18, 223/21 и 259/24.

⁶ Обрен Станковић, „Ограничена пословна способност и заступање малолетника од стране њихових родитеља у нашем праву“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 6/1982, 1215–1233.

⁷ Текст је преузет са три узастопне стране наведеног чланка: Shaun Star, Divyangana Dhankar, „Major Differences in Minors’ Contracts: A Comparative Analysis into the Validity of Contracts with Minors in the Sport and Entertainment Industry“, *Liverpool Law Review*, Vol. 43 (2022), стр. 216–218. У фусноти се, међутим, помиње искључиво страна 218, што се може разумети као настојање да се преостали део преузетог текста представи као кандидатово оригинално дело.

У одељку посвећеном правилима о раду малолетника у Малезији кандидат је написао **свега шест оригиналних реченица**, док је преостали текст у целини преведен и дословно преузет из чланка Хашима и Дусукија.⁸ Како би прикрио чињеницу да је читав овај део настао механичким превођењем и копирањем једног извора, аутор је у фуснотама упућивао на одредбе малезијских закона на које су упућивали Хашим и Дусуки. Нигде у овом тексту нема назнаке да је кандидат наведени чланак критички читао или да је покушао да разуме и протумачи преузета правила. Његови коментари су изузетно кратки и неодређени. Тако, на пример, закључује: „У Малезији је присутна недоследност поводом дефинисања појма детета“ (стр. 215), не објашњавајући у чему се та недоследност огледа нити на основу чега изводи такав суд. На истој страни налази се још само једна ауторова реченица: „Положај деце која раде у Малезији је веома лош“ (*sic!*), без икаквог даљег образложења.

Кандидат на појединим местима наводи ауторе без напомене да је реч о посредном цитирању. Тако је, на страни 224, изнео став Делфоса (*Delfosse*) с упућивањем на чланак Меланије Гарбас, при чему је и овде преузео две реченице у дословном преводу са немачког језика.⁹

Један од најјаснијих примера неоригиналности налази се на странама 225–228, где се **читав текст састоји од преведених делова туђег чланка**.¹⁰ У делу под насловом „Запошљавање деце у спорту и индустрији забаве“ кандидат **није самостално формулисао ниједан целовити пасус**. Иако формално цитира наведени чланак, упућивање је непотпуно и непрецизно: аутор наводи стране 224, 209, 216, 220 и даље, али изоставља упућивање на друге делове истог чланка које је дословно преузео (стр. 225, 226, 208, 219). Само упућивање на литературу, међутим, не може отклонити чињеницу да се читањем наведеног чланка јасно утврђује да је текст у монографији настао простим превођењем и преузимањем већ објављеног рада.

У овом делу монографије има **тако мало оригиналног текста да га је тешко и уочити**. Тако, на пример, на страни 227, између читавих реченица које су преведене и дословно преузете из наведеног чланка, кандидат уноси следећи коментар: „Неретко се дешава (*sic!*) да се више компанија такмичи да ‘добије’ малолетника у свој тим, те да касније туже једна другу.“ Ова реченица је по садржини неповезана са остатком текста, у којем се расправља о пуноважности уговора које малолетници закључују у области спорта, и не доприноси разумевању правних питања која су предмет анализе.

⁸ Rosmawani Che Hashim, Farah Nini Dusuki, „Minors and their Incapacity to Contract: A Revisit“, *UUM Journal of Legal Studies*, 14(1), 269–295.

⁹ Melanie Garbas, „Kinderarbeit in den Medien“, *Diskurs Kindheits- und Jugendforschung*, Jg. 4, 1-2009, 91–105.

¹⁰ Shaun Star, Divyangana Dhankar, „Major Differences in Minors’ Contracts: A Comparative Analysis into the Validity of Contracts with Minors in the Sport and Entertainment Industry“, *Liverpool Law Review*, Vol. 43 (2022), 203–235.

У ретким деловима књиге који нису у потпуности преузети из туђих радова, кандидат се по правилу **задржава на пуком навођењу законских одредаба**, уз врло ограничену и методолошки неутемељену расправу. Такав приступ видљив је, примера ради, на странама 261–265, где се разматра однос између Породичног закона и Закона о раду. Кандидат закључује да између наведених закона постоји „велика недоследност“, јер малолетник старији од 15 година може самостално да располаже својом зарадом, али не може самостално да заснује радни однос. Овај закључак заснива се на општој и неаргументованој тврдњи да је такво решење „превише ограничавајуће“ за малолетнике, као и на неодређеном поређењу права на заснивање радног односа са другим правима која се признају малолетнику старијем од 15 година. Аутор притом уопште не анализира различиту природу и степен ризика појединих овлашћења малолетника, нити разматра предности и недостатке различитих законодавних решења. Уместо научно утемељене анализе и ослоња на релевантну литературу, аутор у овом делу износи личне утиске. Како би ипак створио привид научности расправе, у фусноти бр. 479 **дословно је преписао чак три стране текста из чланка Хашима и Дусукија**. Овај текст, међутим, нема никакве логичке ни тематске везе са главним текстом, будући да се односи на малезијско брачно право. **Тако је у контексту поређења Породичног закона и Закона о раду читалац упућен да се „боље упозна“ са детаљима малезијског брачног права.**

Поред тога, у овом одељку кандидат ствара привид да је спровео научно истраживање тако што упућује читаоца на литературу коју сам аутор очигледно није користио. Тако, говорећи о праву малолетника да да сагласност за медицински захват, кандидат упућује на једну страну у књизи из области породичног права,¹¹ како би се читаоци могли упознати са улогом суда у вези са медицинским интервенцијама над малолетницима (стр. 264, фн. 481), иако се сам кандидат у тексту своје монографије уопште не бави тим питањем. Овакво упућивање на ирелевантан извор служи искључиво стварању привидна научности код читаоца, без икаквих индиција да је кандидат тај извор заиста консултовао или да је из њега извео било какве закључке који би могли да допринесу разумевању питања о којима пише.

Последњи делови књиге, одељци VII – *Право детета на рад у светлу породичних односа* и VIII – *Право детета на рад у светлу (других) људских права*, не садрже темељну научну расправу ни о једном питању од значаја за радноправну заштиту деце. Уместо систематичне анализе, ови одељци обрађују неколико **међусобно неповезаних тема, које су обрађене површно, без јасног метода и структуре**. Тако је, на пример, питање радноправне заштите деце са инвалидитетом разматрано на свега три стране, док је приближно исти обим текста посвећен питању родне равноправности деце на раду. И површан увид у ове делове књиге ствара утисак да је кандидат **настојао да номинално прошири обим књиге и број тема којима се бави**, не водећи рачуна о квалитету расправе, дубини анализе и логичкој повезаности текста у јединствену и смислену целину.

¹¹ Кандидат упућује на: Virginia Dunn, Veronica Lachkovic, *Family Law in Practice*, Oxford 2010.

На крају књиге налази се табеларни преглед података о запошљавању малолетника по делатностима и занимањима за период од 2020. до 2025. године.

Може се закључити да је и овај сегмент уврштен **искључиво ради увећања обима књиге и стварања привада емпиријског истраживања**. Подаци из наведених табела нису нигде анализирани у тексту, нису повезани са постављеним питањима и нису коришћени за доказивање било каквих научних хипотеза. Стога они не доприносе разумевању теме књиге, нити су од користи читаоцу. За питања пословне и радне способности малолетника ирелевантно је колико је малолетника запослено као продавци мешовите робе, колико као продавци у малопродаји, а колико у другим сродним занимањима, итд, а особито ако ти подаци нису предмет никакве анализе.¹²

ЗАКЉУЧАК У ПОГЛЕДУ ПРИМЕДБЕ БРОЈ 1:

Ова примедба односи се на монографију др Уроша Новаковића **Пословна способност и право детета на рад** (Београд, 2025), која је предложена као основ за избор кандидата у звање редовног професора за грађанскоправну ужу научну област. Из изнете анализе произлази да предметна монографија не испуњава услове који се, према важећим прописима и академским стандардима, захтевају од научне монографије која може бити релевантна у поступку избора у највише наставничко звање.

Пре свега, утврђено је да књига у значајном обиму садржи **дословна преузимања** из већ објављених радова домаћих аутора, као и из страних извора, при чему су упућивања на изворе често непотпуна, непрецизна или у потпуности изостављена. Начин и учесталост преузимања показују да се не ради о изолованим пропустима, већ о систематском обрасцу.

Даље, велики делови књиге састоје се од **компилације преведених и преузетих текстова**, без критичке анализе, без јасно примењене научне методологије и без извођења сопствених закључака. У монографији не постоје јасно формулисане научне тезе, истраживачка питања, нити методолошки оквир који би омогућио да се текст сматра резултатом самосталног научноистраживачког рада.

Посебно је значајно да се велики део књиге односи на питања **радног права** и тиме излази из оквира грађанскоправне уже научне области. Према релевантним прописима, радови из других научних области не могу се вредновати у поступку избора у звање редовног професора за грађанскоправну ужу научну област.

¹² Подаци из Додатка 1, Табела 3, на страни 293.

Када се изузму делови који нису оригинални, као и делови који не припадају релевантној научној области, преостали обим текста не испуњава нормативе за научну монографију.¹³

Имајући у виду наведено, монографија др Новаковића не представља оригиналан, методолошки утемељен и научно релевантан допринос науци грађанског права те се не може узети као основ за избор у звање редовног професора.

Све што је овде речено засновано је на чињеницама и може се лако проверити. У те сврхе у прилогу достављам синоптички преглед у којем је, паралелним приказом текста монографије и извора из којих је текст преузет, документован обим и начин дословног преузимања, уз графичко означавање преузетих делова, што омогућава непосредну проверу сваког појединачног навода.

У наставку следи табеларни приказ преузимања из туђих дела, при чему се мора знати да ова табела није исцрпна већ само илустративна.

¹³ Слободна сам да подсетим Изборно веће да је Комисија која је 2021. године оцењивала монографију др Уроша Новаковића *Пресељење детета и родитеља који врши родитељско право – relocation случајеви* (Београд, 2020) и предложила његов избор у звање ванредног професора, већ тада указала на више методолошких слабости које доводе у питање монографски карактер тог дела.

Посебно су истакнути обимно и недовољно селективно преношење судских одлука уз ограничен аналитички захват, укључивање садржаја који није непосредно повезан са основном темом, доминантно и недовољно критички обрађено ослањање на америчко право које није у потпуности упоредиво са европским и домаћим правним оквиром, као и дескриптиван и методолошки несистематизован упоредноправни приказ без јасних критеријума избора и класификације, уз неуједначену дубину анализе појединих правних система.

Критичке примедбе које је Комисија у том извештају упутила кандидату биле су мотивисане искључиво настојањем да његови радови у наредном периоду буду методолошки и садржински унапређени.

У монографији из 2025. године ови проблеми не само да нису превазиђени, већ су добили још шири и уочљивији израз.

Видети: Извештај Комисије у саставу проф. др Марија Драшкић, проф. др Дејан Ђурђевић и проф. др Гордана Ковачек Станић, заведен 26. марта 2021. године под бројем 131/3, архива Правног факултета Универзитета у Београду.

ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ПРЕУЗИМАЊА ИЗ ТУЊИХ ДЕЛА¹⁴

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Ненад Тешић, „О правнопословном осамостаљивању физичких лица“, <i>Усклађивање пословног права Србије са правом ЕУ – 2013</i> (ур. Вук Радовић), 404–437
Број странице	–	Број странице
17–18	–	405
20	–	406, 408
21	–	406
44	–	416
45	–	416–417
48	–	417–418
52	–	420–421
53	–	421

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Обрен Станковић, „Ограничена пословна способност и заступање малолетника од стране њихових родитеља у нашем праву“, <i>Анали Правног факултета у Београду</i> , бр. 6/1982, 1215–1233
Број странице	–	Број странице
19	–	1215–1216
20	–	1216
29	–	1218–1219
30	–	1219, 1221
31	–	1221
46–47	–	1224
57	–	1222
60	–	1222–1223
180	–	1225–1226

¹⁴ Овај преглед обухвата објављена дела која су била доступна ауторки Примедаба.

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Катарина Доловић Бојић, <i>Правно непостојећи уговори</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2021
Број странице	–	Број странице
34	–	103
35	–	103–104
36	–	104–106
37	–	107
38	–	107–108
39	–	108
49	–	109
50	–	109–110
51	–	110
57	–	118
58	–	118–121
59	–	121–123
60	–	123

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Михаило Ступар, „Пословна способност малолетника“, <i>Анали Правног факултета у Београду</i> , бр. 3–4/1953, 357–361
Број странице	–	Број странице
28	–	357–358
29	–	358

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Катарина Тасић, „Пословна (не)способност млађих малолетника“, <i>Strani pravni život</i> , бр. 2/2013, 315–333
Број странице	–	Број странице
17	–	317
39	–	318, 320
40	–	321
41	–	322–323
42	–	323, 324
43	–	324–325
44	–	325
45	–	329
46	–	329
47	–	330–331
48	–	331

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Igor Kambovski, „О subjektivitetu subjekata“, <i>Pravni život</i> , br. 10/2015, 343–356
Број странице	–	Број странице
22	–	344
25–26	–	344–345
75	–	347
76	–	347–348
77	–	348–349

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Дејан Б. Ђурђевић, „Неутрални правни послови“, <i>Анали Правног факултета у Београду</i> , бр. 2/2010, 77–107
Број странице	–	Број странице
40	–	106

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Ismene Androulidakis-Dimitriadis, Elisabeth Poulou, „Greece“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2015
Број странице	–	Број странице
62	–	40
63	–	40

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Rebecca Probert, Maebh Harding, „England and Wales“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2016
Број странице	–	Број странице
23	–	37
24	–	37
63	–	38–40
64	–	40, 48–49
65	–	49–50

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Tanel Kalmet, Piret Mõistlik „Estonia“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2009
Број странице	–	Број странице
65	–	54
66	–	54–55

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Milana Hrušáková „Czech Republic“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2025
Број странице	–	Број странице
66	–	46
67	–	46–47
68	–	48, 53
69	–	54–55
70	–	57–58

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Hans Viggo Godsk Pedersen, Ingrid Lund-Andersen, „Denmark“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2016
Број странице	–	Број странице
70	–	23
71	–	23–26; 64
72	–	26, 32–33

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Paul Ward, „Ireland“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2017
Број странице	–	Број странице
74	–	30
75	–	33, 55–56

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Vida Petrylaite, „Lithuania“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2016
Број странице	–	Број странице
75	–	27–28

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Marisa Herrera, Natalia De La Tore, „Argentina“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2015
Број странице	–	Број странице
88	–	40
89	–	40

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	K. B. Agrawal, „India“, <i>International Encyclopaedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2015
Број странице	–	Број странице
97	–	75
98	–	75–76, 86
99	–	86–87

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Dieter Schwab, Peter Gottwald, Saskia Lettmaier, „Germany“, <i>International Encyclopaedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2017
Број странице	–	Број странице
77	–	31
78	–	31

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Stanislava Kalus, Magdalena Habdas, „Poland“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2016
Број странице	–	Број странице
78	–	28
79	–	28, 30, 34

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Guilherme de Oliveira, „Portugal“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2016
Број странице	–	Број странице
23	–	44
80	–	47, 61
81	–	61–62
82	–	62

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Ioana-Luca Vlad, „Romania“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2017
Број странице	–	Број странице
82	–	32–33
83	–	33

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Suzana Kraljić, Vesna Rijavec, „Slovenia“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2016
Број странице	–	Број странице
83	–	27–28
84	–	28–29, 110

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Gabriel García Cantero, Joaquín Rams Albesa, Cristina de Amunátegui Rodríguez, Luis Antonio Anguita Villanueva, Carlos Lalana del Castillo, „Spain“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2013
Број странице	–	Број странице
85	–	33
86	–	33–34

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Suzette Sandoz, ¹⁵ „Switzerland“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2006
Број странице	–	Број странице
86	–	35
87	–	35, 37
88	–	37–38

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Walter Thomas Howard Alanis, Santiago Altieri Massa, Mercedes Otegui Carrasco, „Uruguay“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2008
Број странице	–	Број странице
24	–	29
89	–	34–35
90	–	35–36
91	–	36

¹⁵ Кандидат је погрешно означио ауторе монографије о швајцарском праву. Вид. фн. 158 на стр. 88.

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Zaleha Kamaruddin et al., „Malaysia“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2022 ¹⁶
Број странице	–	Број странице
95	–	35–36
96	–	36, 39
97	–	39, 40–41

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Satoshi Minamikata, „Japan“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2015
Број странице	–	Број странице
103	–	54
104	–	54

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Nadjma Yassari, „Iran“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2017 ¹⁷
Број странице	–	Број странице
102	–	27–29
103	–	28

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	W.R. (Bill) Atkin, „New Zealand“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2025 ¹⁸
Број странице	–	Број странице
108	–	26–27

¹⁶ Кандидат је користио издање из 2008. године које више није доступно, али текст који је преузео налази се и у новом издању из 2022. године, које је било доступно свима – па и Комисији – у време писања Извештаја.

¹⁷ Кандидат је користио издање из 2007. године које више није доступно, али текст који је преузео налази се и у новом издању из 2017. године, које је било доступно свима – па и Комисији – у време писања Извештаја.

¹⁸ Кандидат је користио издање из 2007. године које више није доступно, али текст који је преузео налази се и у новом издању из 2017. године, које је било доступно свима – па и Комисији – у време писања Извештаја.

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Jacqueline Heaton, Anneliese Roos, „South Africa“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2016
Број странице	–	Број странице
109	–	39–40, 46
110	–	46–47
111	–	47–48

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Chuma Himonga, „Zambia“, <i>International Encyclopedia of Laws: Family and Succession Law</i> , Walters Kluwer 2025 ¹⁹
Број странице	–	Број странице
111	–	102
112	–	103, 104

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Aldo Radolović, „Prirodna poslovna nesposobnost kao razlog nevaljanosti pravnog posla“, <i>Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci</i> , br. 1/2009, 187–220
Број странице	–	Број странице
118–119	–	189

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Lidija Rostaš-Beroš, „Zastupanje stranke u upravnom sporu“, <i>Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci</i> , br. 1/2016, 735–751
Број странице	–	Број странице
73	–	739
74	–	739
119	–	740

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Rosmawani Che Hashim, Farah Nini Dusuki, „Minors and their Incapacity to Contract: a Revisit“, <i>UUM Journal of Legal Studies</i> , 14(1), 269–295
Број странице	–	Број странице
91	–	271, 273–274
92	–	272, 274–277

¹⁹ Кандидат је користио издање из 2016. године које више није доступно, али текст који је преузео налази се и у новом издању из 2025. године, које је било доступно свима – па и Комисији – у време писања Извештаја.

93	–	278–280
94	–	288–290
95	–	290–291
213	–	281–282
214	–	282–283
215	–	283–285
262	–	285–286
263	–	286, 288

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	D. J. Harland, „The Contractual Capacity of Minors – A New Approach“, <i>Sydney Law Review</i> , Vol. 7 (1973), 42–61
Број странице	–	Број странице
100	–	51–53, 55
101	–	55–57

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Shaun Star, Divyangana Dhankar, „Major Differences in Minors’ Contracts: A Comparative Analysis into the Validity of Contracts with Minors in the Sport and Entertainment Industry“, <i>Liverpool Law Review</i> , Vol. 43 (2022), 203–235
Број странице	–	Број странице
99	–	210
101	–	204, 205
208	–	216, 217
209–210	–	217–218
225	–	224–225
226	–	225–226, 208
227	–	208–209
228	–	216, 219, 221

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Љубинка Ковачевић, <i>Заснивање радног односа</i> , Београд 2022
Број странице	–	Број странице
221	–	560, 562
222	–	562
233	–	535
234	–	536–537
235	–	538–539
236	–	539
239	–	550
240	–	550–551

241	–	811
242	–	812–813
243	–	813
245	–	819

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Ljubinka Kovačević, „Univerzalni međunarodni standardi o zabrani dečijeg rada i njihova primena u pravu Republike Srbije“, <i>Kaznena reakcija u Srbiji VII deo</i> (ur. Đorđe Ignjatović), 2017, 186–218
Број странице	–	Број странице
187	–	194–195
188	–	196–197
189	–	197
191	–	192
193	–	192–193
221	–	208
236	–	206
237	–	201, 207
238	–	201–203
239	–	203, 204
240	–	201
241	–	201

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Драгана Радовановић, „Дечији рад – појам и фактори“, <i>Зборник радова Правног факултета у Нишу – тематски број: Савремене тенденције у развоју правног система Републике Србије</i> “, 2012, 271–286
Број странице	–	Број странице
177	–	275–276
270	–	280
271	–	280, 282

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Milena Banić, Miloš Filić, „The Employment of Minors in the Context of Exercising the Child’s Right to Work“, <i>LAW – Theory and Practice</i> , No. 4/2021, 142–159
Број странице	–	Број странице
203	–	144

Урош Новаковић, <i>Пословна способност и право детета на рад</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2025	–	Melanie Garbas, „Kinderarbeit in den Medien Zwischen Schutzanspruch, Interessenwahrung und Selbstverwirklichung“, <i>Diskurs Kindheits- und Jugendforschung</i> , 1/2009 91–105
Број странице	–	Број странице
224	–	144

ПРИМЕДБА БРОЈ 2: Поједини радови које је кандидат доставио у поступку избора не испуњавају прописане услове у погледу самосталности, оригиналности, услова да су први пут објављени и/или захтеваног научног квалитета.

У Извештају који је Комисија поднела Изборном већу приказана су 23 кандидатова чланка. Међутим, ти радови нису предмет аналитичке оцене, већ су у Извештају само укратко описани, готово на нивоу апстраката, без критичког осврта на њихов научни домет, методологију и оригиналност.

1. „Serbia’s country report“ in: *The Rights of the Child in Public Law* (ed. Erika Varadi-Csema), 2026 (M14).

У Извештају Комисије наводи се да је овај текст прихваћен за штампу. Међутим, у тренутку састављања Извештаја, као ни у тренутку писања ових примедба, не постоји доказ да је рад објављен, нити му је додељен DOI број. С обзиром на то да рад није јавно доступан, они који одлучују о усвајању Извештаја Комисије нису у могућности да самостално изврше увид у његов садржај, нити да провере његов научни квалитет и испуњеност услова који се у поступку избора цене. Вредновање рада који није доступан јавности онемогућава проверљивост и транспарентност поступка. Према члану 135 став 4 Статута Универзитета у Београду, радови морају бити објављени до момента избора, односно мора им бити додељен DOI број. Уколико до тог момента рад не постане јавно доступан у једном од наведених облика, неће бити испуњен услов за његово вредновање.

2. „Best Interests of the Migrant Children in the System of Asylum in the Republic of Serbia“, *Српска политичка мисао*, 1/2026 (M24).

Овај рад није објављен у броју 1/2026 часописа Српска политичка мисао, што се може утврдити увидом у електронско издање тог броја. Комисија наводи да је рад објављен онлајн под DOI ознаком 10.5937/spm97-62135. Тај DOI се заиста појављује у Српском цитатном индексу и на ResearchGate профилу кандидата, али сам текст није доступан у часопису који носи категорију M24 – ни у 2026, нити у 2025. години. Уколико рад није објављен у часопису који носи наведену категорију, не може му се признати вредновање у тој категорији. Стога се ни овај текст не може узети у обзир приликом одлучивања о избору у звање.

3. „Облици Sharentinga као савременог друштвеног феномена приказивања деце – право“, *Социолошки преглед*, 4/2025 (M23).

У овом раду кандидат даје преглед појаве која се означава изразом „sharenting“, а која подразумева случај да родитељи путем интернета и друштвених мрежа објављују податке о личности своје деце. Иако се ради о важној теми која отвара питања благостања деце и граница вршења родитељског права, текст је сведен на дескриптивни приказ различитих облика и начина дељења података, уз опште и неодређене напомене о потенцијалним ризицима. У раду изостаје анализа релевантних правних прописа, не разматра се нормативни оквир заштите права детета, нити се изводе правнорелевантни закључци. Будући да текст не садржи правну анализу, аргументацију или закључке који би допринели развоју грађанскоправне науке, његов научни квалитет и релевантност за ужу научну област у којој се врши избор остају недовољно утемељени.

4. „Sharenting – право родитеља или злоупотреба права детета“, *Социолошки преглед*, 1/2025, стр. 346–372 (M23).

Као и у другом чланку посвећеном појави sharenting-a, тежиште расправе у овом раду стављено је на опис појаве и потенцијалне опасности по децу, док изостаје продубљена правна анализа. Текст углавном представља излагање чињеница и општих ризика, без систематског разматрања нормативног оквира, без упоредноправне анализе и без јасно артикулисаног правног становишта. „Правна анализа“ своди се на постављање проблема и констатацију да родитељско право мора бити ограничено ради заштите најбољег интереса детета, уз једини конкретнији предлог да се пропише правило по којем родитељи не би могли да објављују податке о детету старијем од 15 година без његове сагласности. Међутим, изостаје образложење зашто је управо та старосна граница релевантна, како би се такво правило уклопило у постојећи правни систем и какве би правне последице имало. У погледу осталих ситуација, заштита малолетника препуштена је ванправним механизмима, развоју свести и сличним општим препорукама.

5. „Property Relations between Partners in Non-Marital and Same-Sex Unions“, *Право, теорија и пракса*, 4/2025, стр. 78–98 (коауторски рад са Гораном Милојевићем) (M24).

Овај коауторски рад представља преглед домаћих и страних правила о ванбрачној заједници и имовинским односима унутар ње. Највећи део текста посвећен је описивању различитих законских решења и навођењу практичних проблема који се могу јавити у вези са дефинисањем и доказивањем постојања ванбрачне заједнице. Међутим, у раду изостају јасно формулисане тезе, систематска аргументација и доследна примена научне методологије. Текст се углавном задржава на дескриптивном приказу и општим коментарима, без продубљене анализе нормативних основа, без критичког преиспитивања постојећих решења и без формулисања прецизних правнорелевантних закључака. У погледу истополних заједница, закључак се своди на констатацију да српско право не признаје заједничку имовину истополних партнера, будући да не

признаје ни ванбрачну заједницу лица истог пола. Аутори, међутим, не разматрају уставноправне, антидискриминационе или имовинскоправне импликације тог стања, нити анализирају могућности правне аргументације у прилог или против признавања одређених имовинских ефеката истополних заједница. Имајући у виду да рад остаје на нивоу прегледа и не развија самосталну научну позицију, његов допринос развоју грађанскоправне уже научне области сасвим је ограничен.

6. „Правна регулација приказивања деце на интернету и друштвеним мрежама од стране родитеља – теоријски и практични аспект“, *Политичка ревија*, 3/2025, стр. 45–61 (M51).

У овом раду кандидат обрађује више тематских целина које нису систематски повезане у јединствену аргументациону структуру. У првом делу наводе се основна правила о заштити личних података, без продубљене анализе њихове примене у контексту родитељског објављивања података о деци. У наставку се описује пракса *sharenting*-а, уз опште констатације о потенцијалним ризицима по децу. Завршни део текста садржи приказ домаћих и страних судских одлука, при чему су поједини делови тих одлука преузети дословно, без критичке обраде и без јасног повезивања са претходно изложеним нормативним оквиром. Уместо систематизованог закључка заснованог на спроведеној анализи, текст се окончава општим констатацијама да српско право не пружа довољно снажну заштиту малолетницима, да је *sharenting* ризичан по интересе деце и да је ефикасност права у овој области ограничена. Такве оцене нису поткрепљене детаљном правном аргументацијом нити предлогом нормативних решења. Имајући у виду изостанак јасне истраживачке тезе, недостатак методолошки вођене анализе и превагу дескриптивног приступа, рад не достиже ниво научне разраде који се очекује у поступку избора у звање редовног професора.

7. „Вршење кривичних дела и депортација учиниоца – европски стандарди“, у: Милан Шкулић (ур.), *Изазови међународног кривичног права и кривичног процесног права*, том II, Београд, 2025, стр. 345–361 (M33).

Рад је у готово целости преузет из докторске дисертације кандидата. Садржински и структурно, текст одговара деловима 3.1, 3.2, 3.3. и 3.4. дисертације, док се измене односе на уводни део, закључак и одељак 2.2. под насловом „Постојање брака и породице учиниоца“. Ти делови заједно обухватају приближно пет страна текста, од укупно 17 страна колико рад има. Имајући у виду степен преклапања, може се закључити да рад не представља нови и самостални научни резултат, већ прераду већ вреднованог истраживања у оквиру докторске дисертације. Уколико се такав текст вреднује као посебан научни рад у поступку избора, долази до двоструког вредновања истог научног доприноса. Стога се овај рад не може сматрати самосталним научним резултатом у смислу услова који се цене у поступку избора у звање.

8. „Мера заштите од насиља у породици – забрана приласка жртви насиља на одређеној удаљености“, *Crimen*, 3/2024, стр. 305–325 (M51).

Иако се рад бави значајном темом породичноправне заштите од насиља, највећи део текста сведен је на приказ судске праксе. Након кратког уводног дела у којем се наводе

мере заштите од насиља у породици, следи опсежан каталог случајева у којима су судови изрицали меру забране приласка (стр. 308–317), при чему се **судске одлуке углавном препричавају без анализе** и без њиховог систематског повезивања са нормативним оквиром. У наставку се таксативно наводе врсте насиља због којих су изрицане мере забране приласка (стр. 317–319), такође без продубљене правне аргументације. У раду нису постављене истраживачке хипотезе, нити су изведени јасни закључци који би произлазили из анализе судске праксе. Будући да текст има карактер дескриптивног приказа, без самосталне научне обраде и систематизације добијених налаза, његов научни допринос остаје ограничен у смислу критеријума који се цене у поступку избора у звање.

9. „Психички и физички недостаци родитеља као разлози за немогућност вршења родитељског права – европски стандарди“, у: Зборник радова са 10. међународне научне конференције „Охридска школа права 2024“ – Изазови права у 21. веку, Скопље, 2024, стр. 271–283 (М33).

Овај рад се, према наводима Комисије, вреднује као објављен прилог у зборнику са међународне научне конференције. Међутим, осим навода у Извештају Комисије, рад није доступан у јавности нити се може пронаћи у електронским базама података, на интернет презентацији издавача или у другим уобичајеним изворима научних публикација. Уколико рад није јавно доступан и проверљив, није могуће утврдити да ли је заиста објављен у наведеној форми, нити је могуће оценити његов научни квалитет и испуњеност услова који се цене у поступку избора. Из тог разлога, овај текст не може бити предмет валидног вредновања у поступку избора у звање.

10. „Право детета на заштиту од штетних утицаја савремених масовних медија (интернета)“, у: Право и јавне делатности: Liber amicorum Јовица Тркуља, ур. Слободан Вукадиновић, Београд, 2024, стр. 491–514 (М45).

У овом раду уочава се **садржинско и текстуално преклапање са мастер радовима студената мастер академских студија којима је кандидат био ментор**. Кандидат је на странама 494, 497, 498, 499, 502, 503 и 507 преузео делове текста мастер рада кандидаткиње Тамаре Рашковић (тема мастер рада „Право детета на заштиту података о личности на интернету“). Исто тако, кандидат је на странама 492, 495, 496, 499 и 500 преузео делове текста мастер рада кандидата Филипа Вучковића (тема мастер рада „Заштита деце у штампаним и електронским медијима у Републици Србији“). Међутим, ни остали део текста није без недостатака. Примера ради, кандидат на страни 496 истиче: „Посматрајући даље међународну регулативу, ниједан од темељнијих међународних уговора (Универзална декларација УН о људским правима из 1948. године, Европска конвенција....)“ – кандидат у потпуности занемарује чињеницу да **Универзална декларација УН о људским правима није међународни уговор**. Да није реч о омашци потврђује и увид у Приручник за поступање стручњака у раду са децом у грађанским судским поступцима, где кандидат понавља овај навод.²⁰ Поједини делови текста из

²⁰ „С обзиром на то да је право на поштовање породичног живота предвиђено многим међународним уговорима, попут Европске конвенције, Пактом о грађанским и политичким правима, Конвенцијом о правима детета, Универзалном Декларацијом о правима човека, а ови уговори су ратификацијом постали

наведених мастер радова преузети су у чланак, уз минималне измене или без измена у формулацији. Степен и природа преклапања доводе у питање самосталност и оригиналност овог рада као научног резултата кандидата, тако да он не може бити вреднован као самостално научно истраживање у поступку избора у звање.

11. „Промене функција чланова савремене породице“, у: *Зборник радова 37. сусрета Копачичке школе природног права Слободан Перовић „Право на слободу – изазови савременог доба“*, том I, Београд, 2024, стр. 571–591 (M61).

Текст овог рада у суштини представља прераду одељка 6 докторске дисертације кандидата. Садржинска структура, аргументација и већина текста одговарају наведеном делу дисертације, док се измене односе углавном на увод, закључак и мањи број нових реченица. Имајући у виду да је докторска дисертација кандидата већ била вреднована приликом избора у звање доцента, текст који представља њену суштинску репродукцију **не може се сматрати новим и самосталним научним резултатом**. Вредновање овог рада у оквиру актуелног конкурса довело би до поновног (двоструког) вредновања истог научног доприноса. Стога овај рад не представља нов и самосталан научни допринос, већ репродукцију већ вреднованог истраживања.

12. „Споразум о деоби заједничке имовине и уговор о подели заједничке имовине – заштита поверилаца и(ли) слобода располагања супружника“, *Право и привреда*, 2/2023, стр. 381–404 (коауторски рад са Јеленом Пламенац) (M51).

Овај коауторски рад бави се правилима о деоби заједничке имовине супружника и ванбрачних партнера, са посебним освртом на питање заштите поверилаца у случају споразума о расподели заједничке имовине који доводи до онемогућавања намирења потраживања. Међутим, у тексту се уочавају озбиљне концептуалне и догматске недоследности. Пре свега, **не прави се јасна разлика између поништења правног посла услед мана воље и побијања дужникових правних радњи (паулијанске тужбе)**. Тако се, на пример, на стр. 387 наводи: „Једина могућност јесте да се споразум побија услед мана воље, и то од стране самих супружника.“ Иста термилошка и концептуална недоследност понавља се и на стр. 394, где се говори о „побијању“ уговора због недопуштене побуде. Овакво мешање различитих правних института доводи до погрешног приказа механизма заштите поверилаца у српском праву. Даље, аутори **занемарују посебна правила о побијању правних радњи дужника предузетих у корист блиских лица** (чл. 281, ст. 2 ЗОО), па закључују да би побијање споразума о деоби заједничке имовине било „јакко тешко, готово немогуће“. Такав закључак није заснован на анализи законских претпоставки паулијанске тужбе, нити су образложене конкретне доказне тешкоће које би у пракси постојале. Посебно је **проблематично резонување** да примена одређеног правног института није могућа зато што у судској пракси још увек нема одлука које се односе на то питање (стр. 387). Непостојање судске праксе само по себи не може бити аргумент против нормативне применљивости

саставни део нашег правног система...“. Вид. стр. 147 *Приручника за поступање стручњака у раду са децом у грађанским судским поступцима* (коауторски рад: Снежана Андрејевић, Љубица Милутиновић, Јелена Арсић), Правосудна академија, Београд 2022, 163 стране.

одређеног института. Коначно, у делу рада који се односи на права интелектуалне својине **мешају се правила о надлежности** за деобу заједничке имовине и за спорове у вези са правима интелектуалне својине, при чему се различита правила о надлежности критикују искључиво са становишта процесне економије, без разматрања материјалноправних и системских разлога који стоје иза посебне надлежности у тим споровима. Имајући у виду наведене концептуалне недоследности, погрешно представљање појединих института и изостанак доследне правне аргументације, **рад не испуњава стандарде научне обраде** који се очекују у поступку избора у звање редовног професора.

13. „Учешће и заштита детета у грађанском и кривичном поступку“, у: *Зборник радова 36. сусрета Копаоничке школе природног права Слободан Перовић „Међународни правни односи и правда“*, том I, Београд, 2023, стр. 571–591 (M61).

Овај рад посвећен је процесним правилима која имају за циљ заштиту детета у различитим судским поступцима. Међутим, пажљивом анализом текста уочава се да се ради о прегледном и површно конципираном излагању, у којем се процесна правила наводе без јасне методолошке структуре и без продубљене правне анализе. Већ у уводном делу рада појављују се **широке и догматски непрецизне генерализације**. Тако се, на пример, тврди да је „некада у праву постојала јасна разлика између приватног и јавног права“, при чему се кривично право описује као право које санкционише понашање у „јавном простору“, а грађанско право као право које регулише понашање „у приватном окружењу – у породици“. Овакво **поједностављено и историјски нетачно** представљање основних грана права не може се сматрати научно утемељеним. Даље, навод да је „насиље у породици релативно нов и савремени породичноправни институт“ такође показује **концептуалну непрецизност**, будући да је реч о друштвеној појави и правном одговору на њу који има знатно дужу нормативну и судску традицију. У тексту се појављују и искази попут тврдње да „судски поступак подразумева постојање две стране“, без појашњења на коју врсту поступка се мисли, као и став да се у ванпарничном поступку одлучује „о одређеним чињеницама везаним за дете, не и о његовим правима“. Овакве формулације указују на то да кандидат не разликује и не разуме природу појединих судских поступака. Након уводног дела, рад се углавном своди на **препричавање домаћих и међународних процесних одредаба које се односе на малолетнике**, уз минималне коментаре и без систематске анализе или упућивања на релевантну научну литературу. Изостаје покушај да се правила систематизују, да се критички оцене или да се изведу општи закључци о положају детета у различитим судским поступцима. Стога ни закључни део рада не доноси никакве нове научне увиде, већ се задржава на констатовању општих проблема, без икакве самосталне научне позиције.

14. „Анонимни порођај и „беби кутије“ – право детета на сазнање порекла и(ли) право детета на живот“, у: Стеван Лилић (ур.), *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, Правни факултет, Београд, 2022, стр. 157–173 (M44).

У овом раду кандидат разматра институт анонимног порођаја и праксу „беби-кутија“ кроз упоредноправни осврт и анализу праксе Европског суда за људска права. Први део рада садржи кратак приказ решења француског, аустријског, немачког, словачког и швајцарског права, као и права Макаоа. Међутим, избор правних система није образложен јасним методолошким разлозима, нити је објашњен критеријум њиховог укључивања у анализу. Упоредноправни део своди се на **дескриптивно излагање појединих решења**, без продубљене компаративне анализе и без извођења системских закључака. Поред методолошких недоследности, у тексту се јављају и **очигледне грешке у структури**, попут упућивања на словачко право у одељку посвећеном немачком праву, што додатно доводи у питање уредност и пажљивост израде рада. Посебно је проблематично то што је део текста који се односи на словачко право дословно преузет из *Kluwer International Encyclopaedia of Family and Succession Law*, без оригиналне научне обраде. Такође, део рада посвећен пракси Европског суда за људска права представља **суштинску репродукцију делова 2.1.3.1. и 2.1.3.2. докторске дисертације кандидата**. Имајући у виду наведена текстуална преклапања, као и изостанак самосталне и методолошки уобличене научне анализе, овај рад не може се сматрати оригиналним и самосталним научним доприносом у поступку избора у звање редовног професора.

15. „Насиље у породици и жене са инвалидитетом“, у: Љубинка Ковачевић, Драгица Вујадиновић, Марко Евола (ур.), *Укрштена дискриминација жена и девојчица са инвалидитетом и инструменти за њихово оснаживање*, Београд 2022, стр. 257–284 (M45).

У овом раду кандидат разматра значајно и друштвено осетљиво питање насиља у породици према женама са инвалидитетом. Међутим, **текст је превасходно дескриптивног карактера**. Уместо методолошки уобличене научне анализе, рад се своди на уопштено приказивање домаћих и међународних прописа и опис практичних проблема с којима се суочавају жене са инвалидитетом. Изостаје јасно формулисана истраживачка теза, као и систематска анализа правног оквира и његове примене. Текст не садржи критичку оцену постојећих решења нити извођење аргументованих закључака који би допринели развоју доктрине или унапређењу правне заштите. Закључни део рада своди се на **општу констатацију да је положај жена са инвалидитетом, као жртава породичног насиља, тежак и да им је потребна посебна заштита**, без конкретизовања правних механизма или нормативних предлога у том правцу. Рад не садржи самосталан научни допринос који би превазилазио ниво информативног текста.

16. „Делимично лишење родитељског права у судској пракси у Републици Србији“, у: *Зборник радова 35. сусрета Копачичке школе природног права Слободан Перовић „Судски поступак – правда и правичност“*, том I, Београд, 2022, стр. 565–589 (M61).

У овом раду кандидат излаже судску праксу у вези са делимичним лишењем родитељског права. Текст се своди на **препричавање појединачних судских одлука**, при чему се у фуснотама често дословно преносе њихови делови. Изостаје

систематизација изложене праксе, јасно постављена истраживачка теза и методолошки уобличена обрада теме. Рад није заснован на релевантној научној литератури нити садржи критичку анализу приказаних одлука. Закључак се своди на сумирање судске праксе и опште напомене о значају утврђивања несавесности родитеља, без извођења аргументованих научних закључака. Сходно томе, текст има карактер прегледа судске праксе, али **не представља самосталан научни допринос.**

17. Приручник за поступање стручњака у раду са децом у грађанским судским поступцима (коауторски рад: Снежана Андрејевић, Љубица Милутиновић, Јелена Арсић), Правосудна академија, Београд, 2022, 163 стране.

Овај приручник написан је у коауторству са још три аутора. Део који је др Урош Новаковић израдио, а који се односи на праксу и стандарде Европског суда за људска права, обухвата **нешто више од двадесет страна.** Имајући у виду да се у поступку избора у звање редовног професора вреднују уџбеници намењени одобреним студијским програмима, ова публикација не може бити предмет вредновања у оквиру научних резултата кандидата. Поред тога, наведени део текста у значајној мери представља **репродукцију делова кандидатове докторске дисертације,** те се ни са тог становишта не може сматрати новим и самосталним научним доприносом.

18. „Закон о изменама и допунама Закона о матичним књигама – примена у пракси“, у: Стеван Лилић (ур.), *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2021, стр. 180–198 (М44).

У овом раду кандидат разматра измене Закона о матичним књигама, са посебним освртом на питање уписа промене пола. Тим делом наставља истраживање започето у ранијем раду посвећеном истој теми.²¹ Међутим, као и у претходном истраживању, кандидат пропушта да се ослони на релевантну домаћу научну литературу која се бави питањем трансродности, укључујући и рад посвећен истим изменама Закона о матичним књигама, објављен у оквиру истог пројекта.²² У појединим деловима текста уочава се и недостатак пажње у односу на предмет истраживања. Тако, на пример, кандидат наводи да се „у матичну књигу рођених уписује податак о промени пола на основу решења матичара које се доноси на основу прописане потврде надлежне здравствене установе“, а у фусноти упућује на текстове који се односе на раније регулисање тог питања у хрватском праву, иако је предмет рада реформа српског законодавства. Уместо упућивања на релевантне изворе српског права, аутор се ослања на упоредноправне примере који нису непосредно повезани са анализираном нормом. У наставку рада испитује се могућност уписа података о националној припадности у матичну књигу

²¹ Видети: Урош Новаковић, „Промена пола – стање у Републици Србији након измена Закона о матичним књигама“, у: Стеван Лилић (ур.), *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, књига 9, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2019, стр. 191–210.

²² Видети, примера ради: Марија Драшкић, „Новела Закона о матичним књигама: признање статуса за трансродне особе?“, у: Стеван Лилић (ур.), *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, књига 9, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2019, 42–55; Марија Драшкић, *Права транссексуалних особа у Србији: прва одлука Уставног суда Србије*, Фондација Центар за јавно право, Сарајево, бр. 10/2012, 40–49.

рођених, како за децу тако и за пунолетна лица, при чему се износе одређени статистички подаци. Ипак, ти подаци нису предмет аналитичке обраде нити се из њих изводе системски и аргументовани закључци. У целини посматрано, рад се претежно своди на **опис законских одредаба и навођење статистичких података**, без критичке анализе, без јасно формулисане истраживачке тезе и без извођења релевантних научних закључака. Сходно томе, овај текст не представља самосталан и оригиналан научни допринос који би се могао вредновати у поступку избора у звање редовног професора.

19. „Право на поштовање породичног живота миграната у светлу права на спајање породице кроз праксу Европског суда за људска права“, у: *Зборник радова поводом седамдесетогодишњице од усвајања Конвенције о статусу избеглица „Седам деценија правне заштите избеглица“*, Београд 2021, стр. 149–170 (M44).

Овај рад представља репродукцију главе VIII докторске дисертације кандидата. Структура излагања, аргументација и већина текста одговарају наведеном делу дисертације, док се измене односе пре свега на уводни и закључни део, као и на додатак од приближно три стране текста у којем се анализира пракса Европског суда за људска права. Имајући у виду да је докторска дисертација кандидата већ била вреднована приликом ранијег избора у звање, текст који представља њену суштинску прераду не може се сматрати новим и самосталним научним резултатом. Вредновање овог рада довело би до поновног вредновања истог научног доприноса.

20. „Дискриминација жена у домену имовинских односа“, у: *Зборник са конференције „Развој пословног права у југоисточној Европи“*, у: Душан Поповић (ур.), *Liber amicorum професор др Мирко Васиљевић*, Београд 2021 (M61).

У овом раду кандидат разматра питање равноправности мушкараца и жена у брачним имовинским односима. Текст се, међутим, у значајној мери своди на **приказивање и препричавање законских одредаба и судске праксе, при чему се поједине судске одлуке делимично или у целости преносе у текст** (стр. 753–754). Критичка анализа је минимална, а изостаје јасно формулисана истраживачка теза и систематска аргументација. Уочавају се и **логичке недоследности** у структури рада. Тако се, на пример, испред дела у којем се разматра споразумни развод брака и подела заједничке имовине налази кратак пасус о вршењу родитељског права (стр. 756), који није повезан са темом и не уклапа се у аргументациону целину текста. Озбиљнији пропуст јавља се у материјалноправној анализи. На страни 758 кандидат наводи да се на неправичне споразуме о подели заједничке имовине може применити институт прекомерног оштећења, иако је та установа уређена као средство заштите правичности размене у двостранообавезујућим теретним уговорима. Овакво тумачење доводи у питање исправност примене основних грађанскоправних института у конкретном контексту. Имајући у виду **превасходно дескриптиван карактер рада, логичке недоследности у структури и спорна материјалноправна тумачења**, текст не представља самосталан и аргументован научни допринос у области грађанског права.

ЗАКЉУЧАК У ПОГЛЕДУ ПРИМЕДБЕ БРОЈ 2:

Примедба број 2 односи се на поједине радове које је кандидат доставио у поступку избора, а које је Комисија у Извештају приказала као део научне продукције релевантне за избор у звање редовног професора. Из изнетих навода произлази да значајан број тих радова не испуњава прописане услове у погледу проверљивости (објављености/прве објаве), самосталности, оригиналности и/или захтеваног научног квалитета, те да се њихово вредновање у Извештају не заснива на аналитичкој оцени научног домета, методологије и оригиналности, већ се своди на кратке описе налик апстрактима.

Пре свега, у више случајева ради се о радовима који у тренутку израде Извештаја, као ни у тренутку подношења ових примедба, нису јавно доступни или се не могу проверити у наведеној форми и категорији. Такво стање онемогућава чланове тела која одлучују о Извештају да изврше непосредан увид у садржину рада и самостално провере његов научни квалитет, чиме се доводе у питање проверљивост и транспарентност поступка, као и тачност категорисања радова.

Даље, више радова представља суштинску прераду/репродукцију делова кандидатове докторске дисертације, уз минорне допуне (углавном увод, закључак и кратке додатке). Имајући у виду да је докторска дисертација кандидата већ била вреднована у ранијем поступку избора, вредновање оваквих радова у актуелном поступку води двоструком вредновању истог научног резултата, што је неспојиво са захтевом да се као нови научни допринос цени самосталан и оригиналан резултат.

Поред тога, код значајног броја радова уочава се образац дескриптивности: препричавање законских одредаба, приказ судске праксе и опште констатације без јасно формулисане истраживачке тезе, без методолошки вођене анализе, без ослањања на релевантну научну литературу и без извођења прецизних правнорелевантних закључака. Такви радови, чак и када обрађују важне теме, остају на нивоу информативног прегледа и не представљају научни допринос који се очекује у поступку избора у највише наставничко звање.

Посебно је неприхватљиво преузимање делова текста из мастер радова сопствених студената, којима је кандидат био ментор, без икаквог навођења тих извора, будући да је реч о текстовима насталим у оквиру менторског односа који подразумева посебно поверење и у којем је ментор, у сваком смислу, дужан да буде узор у поштовању правила академске честитости.

Конечно, у појединим радовима указује се и на концептуалне и догматске недоследности у тумачењу основних грађанскоправних института, као и на мањак пажње у структури и аргументацији, што додатно доводи у питање њихов научни квалитет.

Имајући у виду све наведено, знатан део радова вреднованих у Извештају не може се поуздано окарактерисати као релевантан научноистраживачки резултат у смислу услова који се цене у поступку избора у звање редовног професора. У делу у којем се ови радови приказују као основ за избор, Извештај Комисије не пружа довољну и проверљиву аналитичку потпору за закључак да кандидат испуњава тражене стандарде самосталности, оригиналности и научне утемељености.

ПРИМЕДБА БРОЈ 3: Кандидат није испунио обавезни изборни услов који се односи на учешће у развоју научно-наставног подмлатка на Факултету.

Према важећим прописима и утврђеним академским стандардима, један од обавезних услова за избор у звање редовног професора јесу и остварени резултати у развоју научно-наставног подмлатка.²³ Тај услов не представља формалност, већ суштински елемент највишег наставничког звања, који подразумева професионалну одговорност према млађим колегама и активно учешће у институционалним процесима од значаја за Факултет.

У том контексту, подсећам Изборно веће да је кандидат одбио да учествује у комисији за одбрану докторске дисертације, као и у комисији за избор у доцентско звање своје најближе млађе сараднице, др Иване Бараћ Миловановић, без навођења разлога, као и да није присуствовао њеном приступном предавању. Овакво поступање, независно од евентуалних кандидатових разлога који нису декларисани, по мом мишљењу, објективно указује на изостанак доприноса развоју научно-наставног подмлатка и на неприхватање улоге која је неодвојива од статуса редовног професора. Уколико је кандидат имао стручне или научне примедбе на рад млађе колегинице, професионална одговорност налагала је да их саопшти у одговарајућем академском оквиру, како би јој се омогућио даљи научни и наставни развој.

У својој пријави на овај конкурс кандидат је навео, а Комисија у Извештају то поновила (стр. 13), да је био члан комисије за преглед и оцену докторске дисертације и комисије за одбрану докторске дисертације Иване Бараћ Миловановић. У Извештају, међутим, није наведено да је кандидат иступио из комисије за одбрану те дисертације. Изостављање ове чињенице доводи до искривљене слике о његовом стварном учешћу у поступку и отвара питање свесног прећуткивања околности које нису у складу са очекиваном улогом редовног професора.

Имајући у виду значај који овај услов има у поступку избора у највише наставничко звање, сматрам да наведене околности представљају релевантну примедбу која се не може занемарити у укупној оцени испуњености услова за избор кандидата.

²³ Видети раније цитирани Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (Табела Г1, Обавезни услов бр. 10).

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

Примедбе које су изнете односе се на три кључна сегмента: (1) монографију која је предложена као основ за избор, (2) поједине радове које је кандидат доставио у поступку избора, (3) испуњеност услова у погледу доприноса развоју научно-наставног подмлатка.

Из укупне анализе произлази да кандидат **не испуњава прописане услове** за избор у звање редовног професора у грађанскоправној ужој научној области.

1. Монографија

Монографија *Пословна способност и право детета на рад* предложена је као кључни научни резултат у поступку избора.

Анализом је утврђено: да књига у значајном обиму садржи дословна преузимања из домаћих и страних извора, уз непотпуна или изостављена упућивања; да велики делови текста представљају компилацију преведених и преузетих садржаја, без јасне научне методологије и без самосталних закључака; да значајан део текста излази из оквира грађанскоправне уже научне области; да, када се изузму неоригинални делови и делови који не припадају релевантној области, преостали обим текста не испуњава нормативе за научну монографију.

Монографија стога не представља оригиналан и методолошки утемељен научни допринос који може послужити као основ за избор у највише наставничко звање. О томе сведочи синоптички приказ преузимања који представља прилог уз овај поднесак.

2. Радови

У Извештају Комисије приказана су 23 рада, али без аналитичке оцене њихове оригиналности, самосталности и научног домета.

У Примедбама је указано на следеће: поједини радови нису јавно доступни или није могуће утврдити да ли су заиста објављени у категорији у којој се вреднују; више радова представља суштинску репродукцију делова докторске дисертације кандидата, што доводи до двоструког вредновања истог научног резултата; у појединим текстовима уочено је садржинско и текстуално преклапање са мастер радовима студената; значајан број радова има претежно дескриптиван карактер, без јасно формулисаних теза, без доследне методологије и без аргументованих закључака; у неким радовима уочене су и концептуалне и догматске грешке у тумачењу основних грађанскоправних института. У целини посматрано, достављени радови не показују ниво оригиналности, самосталности и научне разраде који се очекује у поступку избора у звање редовног професора.

Посебно је неприхватљиво преузимање делова текста из мастер радова сопствених студената, којима је кандидат био ментор, без икаквог навођења тих извора, будући да је реч о текстовима насталим у оквиру менторског односа који подразумева посебно поверење и у којем је ментор, у сваком смислу, дужан да буде узор у поштовању правила академске честитости.

3. Развој научно-наставног подмлатка

Према важећим прописима, остварени резултати у развоју научно-наставног подмлатка представљају обавезан услов за избор у звање редовног професора.

У Примедбама је указано на следеће: да је кандидат одбио учешће у комисијама које се тичу напредовања његове најближе млађе сараднице; да је из комисије за одбрану докторске дисертације иступио; да у Извештају није потпуно приказано његово стварно учешће у тим поступцима.

Ове околности доводе у питање испуњеност услова који се односи на допринос развоју научно-наставног подмлатка.

Имајући у виду све наведене примедбе на Извештај који је Изборном већу доставила Комисија, слободна сам да том већу предложим да Извештај не усвоји, то јест да не утврди предлог за избор др Уроша Новаковића у звање редовног професора, јер је очигледно да он те услове не испуњава.

У Београду,
12. марта 2026. године

Др Марија Драшкић
Редовна професорка Правног факултета
Универзитета у Београду (у пензији)